

LURØY
KOMMUNE

LURØY, LIV LAGA I NYE DAGA

Prosjektplan for bolyst, 2023 – 2025,
med fokus på bosetting og trivsel i lokalsamfunnet

LIV LAGA

Innhold

1.0 INNLEDNING.....	2
1.1 Fra lokalt engasjement til vekst.....	2
1.2 Målsetningen med bolystprosjektet.....	3
1.3 Suksesskriterier.....	4
2. 0 Viktige fundament i små samfunn.....	4
2.1 Lokalt engasjement.....	4
2.2 Møteplasser.....	4
2.3 Trivselstiltak.....	5
2.4 Blilyst/integrering.....	5
3.0 Organisering.....	6
4.0 Bolystgrupper.....	7
4.1 Medlemmer.....	7
4.2 Funksjon.....	7
5.0 Hvordan skal det jobbes?.....	8
5.1 Steg 1: Kartleggingsmøte/oppstartsmøte.....	8
5.2 Steg 2: Vurdering av innspillene.....	8
5.3 Steg 3: Utarbeidelse av en lokal Handlingsplan.....	9
5.4 Steg 4: Gjennomføring av tiltak.....	9
5.5 Steg 5: Statusmøter.....	9
5.6 Tidsplan.....	9
6.0. Ansvar.....	10
6.1. Bolystgruppenes ansvar.....	10
6.2 Lokalsamfunnets ansvar.....	10
6.3 Kommunens ansvar.....	10
7.0 Oppsummering.....	11

1.0 INNLEDNING

1.1 Fra lokalt engasjement til vekst

Lurøy kommune er en typisk distriktskommune som preges av nedgang i folketallet, som vedvarende trend over flere år. Dette på tross av at kommunen har et offensivt, eventyrlig sterkt næringsliv, en relativ god kommuneøkonomi, god økonomisk styring, og vekst i sysselsettingen.

For mange innbyggere er Lurøy kommune en god kommune å leve i, jobbe i, bruke fritiden sin i, og engasjere seg i. Fraflyttingen fra Lurøy tyder på at ikke alle opplever like stor «blilyst». Kanskje kan større involvering, møteplasser, trivselstiltak bidra til at flere velger å bli boende, eller å flytte til Lurøy.

Bolyst og trivsel er essensielt for oss som velger å bo i Lurøy, og vil ha stor betydning for fremtidig tilflyttere. For at visjonen om å skape en fremtid i Lurøy skal fungere, er det nødvendig med engasjement blant Lurøy sine innbyggere. Hver enkelt innbygger må inviteres til å bidra med ideer som kan fremme lokalt engasjement, øke antall møteplasser, skape trivselstiltak, etc. Det krever innsats dersom dagens barn og unge, som vokser opp i Lurøy, skal se for seg å velge seg en fremtid som innbygger i kommunen.

Prosjektet føyer seg rett inn i satsingen til fylkeskommunen på «[Gode lokalsamfunn for alle](#)», der Lurøy kommune har inngått partnerskapsavtale med fylkeskommunen. Avtalen har tre innsatsområder, relatert til «Framtidsrettet stedsutvikling og attraktive steder å møtes», «Barnehage og skole som utvikler og iverksetter læring, helse og livskvalitet» og «Kommunikasjon, informasjon og formidling». Avtalen peker på at kommunens rolle, blant annet vil være å: «Benytte metoder, strategier og verktøy som skaper tilhørighet, trygghet, tillit og tilgang til utdanning, arbeid og gode nærmiljø.» Bolystprosjektet vil være et naturlig redskap til å oppnå målene i avtalen.

Et Bolystprosjekt vil kunne redusere den negative befolkningsutviklingen som har preget Lurøy kommune i flere år, og øke kommunens attraktivitet slik at folk ønsker å flytte til kommunen og bli i kommunen. Bolystprosjektet kan bidra til å utvikle innbyggernes stolthet over kommunen sin. Et godt eksempel på stolthet kommer til uttrykk i «Lurøysangen», som ble skrevet av Trygve Hoff i 1986, og som ofte blir sunget i lystige lag.

«Folket i Lurøy skal bygge og bo der de bor!»

Strategisk kommuneplan for Lurøy, 2015-2027, har strategier for:

- Befolkningsutvikling og bosetningsmønster
- Barn og unge
- Kunnskap og kompetanse
- Helse omsorg og forebygging
- Næringsutvikling
- Miljø og arealforvaltning

- Kultur og fritid
- Infrastruktur og kommunikasjon

Med strategiene som bakgrunn kan bolystprosjektet omfatte elementer som:

- Lokalt engasjement
- Møteplasser
- Trivselstiltak
- Kompetanse/rekruttering
- Stimulering av boligbygging/tilgang på boliger
- Profilering

Tankegangen er at alle disse områdene, satt sammen i en systematisk satsning, vil bidra til at innbyggerne i Lurøy kommune igjen skal bli preget av en positiv fremtidstro, der vekst og utvikling står i sentrum for begivenhetene i alle kretser i Lurøy.

I bolystprosjektet legges det opp til en grunnleggende holdning om at situasjonen kan endres gjennom å være frempå, innovative, kompetente, og nedlegge et hardt systematisk arbeid basert på samarbeid.

Kampen om arbeidskraften i Norge blir stadig sterkere. Situasjonen for Lurøy kommune er at det er for stor turnover, og det er svært vanskelig å rekruttere kvalifiserte medarbeidere, i både privat- og offentlig sektor.

1.2 Målsetningen med bolystprosjektet

Lurøy kommunes overordnede visjon er:

«Å skape gode levevilkår for innbyggerne i Lurøy, bygd på kvalitet, trygghet og trivsel»

Kommuneplan sin samfunnsdel har flere mål ut fra ulike fokus. Her nevnes spesielt:

- *Lurøy kommune skal ha en boligplan for alle innbyggergrupper og som imøteser privat og offentlig sektors fremtidige behov. Kvalitet for alle.*
- *Nye boligtilbud bør fokusere på viktige trivselsfaktorer. Nærhet til tjeneste - og aktivitetstilbud i kretsene vil stimulere tjenester og tilbud og øke attraktivitet på boligene.*
- *Større del av befolkningen som aktive samfunnsdeltakere gir økt trivsel.*
- *Enhver skal gis mulighet og trygghet til medbestemmelse og samfunnsdeltakelse.*
- *Bygdeutvikling med vekt på trygghet og trivsel for barn og unge*
- *En omstillingsdyktig organisasjon i møte med et samfunn i endring*
- *Å tilrettelegge for et allsidig, konkurransedyktig og lønnsomt næringsliv som kan gi befolkningen varierte arbeidstilbud og skape forutsigbarhet og trygghet.*
- *Fokus på kvalitet som et viktig konkurransemessig fortrinn i utnyttelse av kommunens rike ressursgrunnlag.*
- *Øke næringslivets konkurranseevne og trygge arbeidsplassene*
- *Oppveksten i Lurøy skal gi sterke, selvstendige og engasjerte mennesker med hjerte for hjemstedet.*

- Tilrettelegge for trivsel og trygghet i et aktivt og levende lokalsamfunn for dagens og morgendagens innbyggere.

«og nynne en sang i lag: Lurøy! Lurøy!»

1.3 Suksesskriterier

For å lykkes med bolystprosjektet i Lurøy, er det nødvendig at innbyggere, organisasjoner og næringsliv og nettverk deltar aktivt, både i planleggings- og gjennomføringsfasen.

Prosjektet er basert på at det skal oppnås resultater gjennom felles innsats og samarbeid.

«Vinden står inn der kor menneskan bor, stryk over tufta og gro-svanger jord»

2. 0 Viktige fundament i små samfunn

Det kan settes inn en rekke nye, og forbedring av eksisterende, tiltak for å bremse den negative befolkningsutviklingen, og skape bedre grunnlag for rekruttering.

En vesentlig faktor er å skape bolyst basert på en rekke ulike elementer – og finne frem til den rette kombinasjonen av konkrete tiltak.

2.1 Lokalt engasjement

Lokalsamfunnene i Lurøy formes mye godt av ildsjeler; innbyggere med lokalt engasjement. Disse må hjelpes fram, gjennom et systematisk arbeid. Tankegangen bak er å systematisere arbeidet med lokalt engasjement, og å engasjere og bistå innbyggere som er engasjerte i sitt lokalsamfunn. Her vil lokalutvalg få en nøkkelrolle

2.2 Møteplasser

Møteplasser er viktige for å skape attraktive og vekstkraftige lokalsamfunn. Kanskje er disse spesielt viktige i en kommune som Lurøy, der geografi ofte setter begrensinger på hvor enkelt det er å møtes. Møteplasser vil derfor inngå naturlig som en viktig del av en bolyststrategi.

Møteplasser fremmer tilhørighet, stedsidentitet og sosialt liv. Møteplassene øker forståelsen av at det er behov for offentlige rom, og at det må sikres adgang til attraktive plasser, områder og miljøer.

I Lurøy kommune er det allerede etablert en rekke møteplasser som; idrettsplasser, ballbinger, samfunnshus/grendehus, flerbrukshall, svømmebasseng, kafeer, badeplasser, fiskeplasser, naturstier osv. Utfordringen ligger derfor i å se nærmere på hvordan møteplassene utnyttes – og om det er mer som kan gjøres for å utnytte disse bedre. Det er også grunnlag for å se nærmere på om eksisterende tilbud av møteplasser

LIV LAGA

er markedsført tilstrekkelig. Nye, som eksisterende, innbyggere må ha en sosial arena for å komme i kontakt med andre og for å trives i kommunen.

Parallelt i prosjektet må det åpnes for at innbyggerne kommer med innspill om hva som trengs av justeringer for å utnytte dagens møteplasser bedre, og hvilke møteplasser som savnes. Tilbakemeldingene fra lokalsamfunnene vil være viktige i forhold til planleggingen og prioriteringen av tiltak for å utvikle nye møteplasser. Ettersom det her vil være snakk om prosesser hvor det må foretas prioriteringer og fremskaffelse av finansiering – er det viktig at innspillene foreligger slik at disse kan bli tatt med i vurderingsprosesser og eventuelt prioriteres som tiltak.

«Sjå kor det bryt gjennom båra og brått... sjøen er stor i dag!»

2.3 Trivselstiltak

Lurøy kommune mangler oversikt over hva som skjer på fritiden, i kommunen. For mulige nye innbyggere, og for oss som er bofaste, kan det være vanskelig å finne informasjon om lokale tilbud, lag, foreninger og interessegrupper. Er eksisterende tilbud godt nok markedsført? Treffer tilbudene i forhold til folk? Dette spørsmålet må besvares i prosjektet.

Folk er forskjellige, trivselstiltakene må favne bredt for å kunne fange opp alle. Dette er også tilfelle når man ser på det eksisterende tilbudet: Trim, trening, turstier, sport, natur, kulturminner osv.

For at Lurøy kommune skal fremstå som en attraktiv kommune å bosette seg i er det nødvendig å markedsføre hva som skjer i kommunen. Muligheten for å starte opp med tilbud som etterspørres/savnes må komme fram.

2.4 Blilyst/integrering

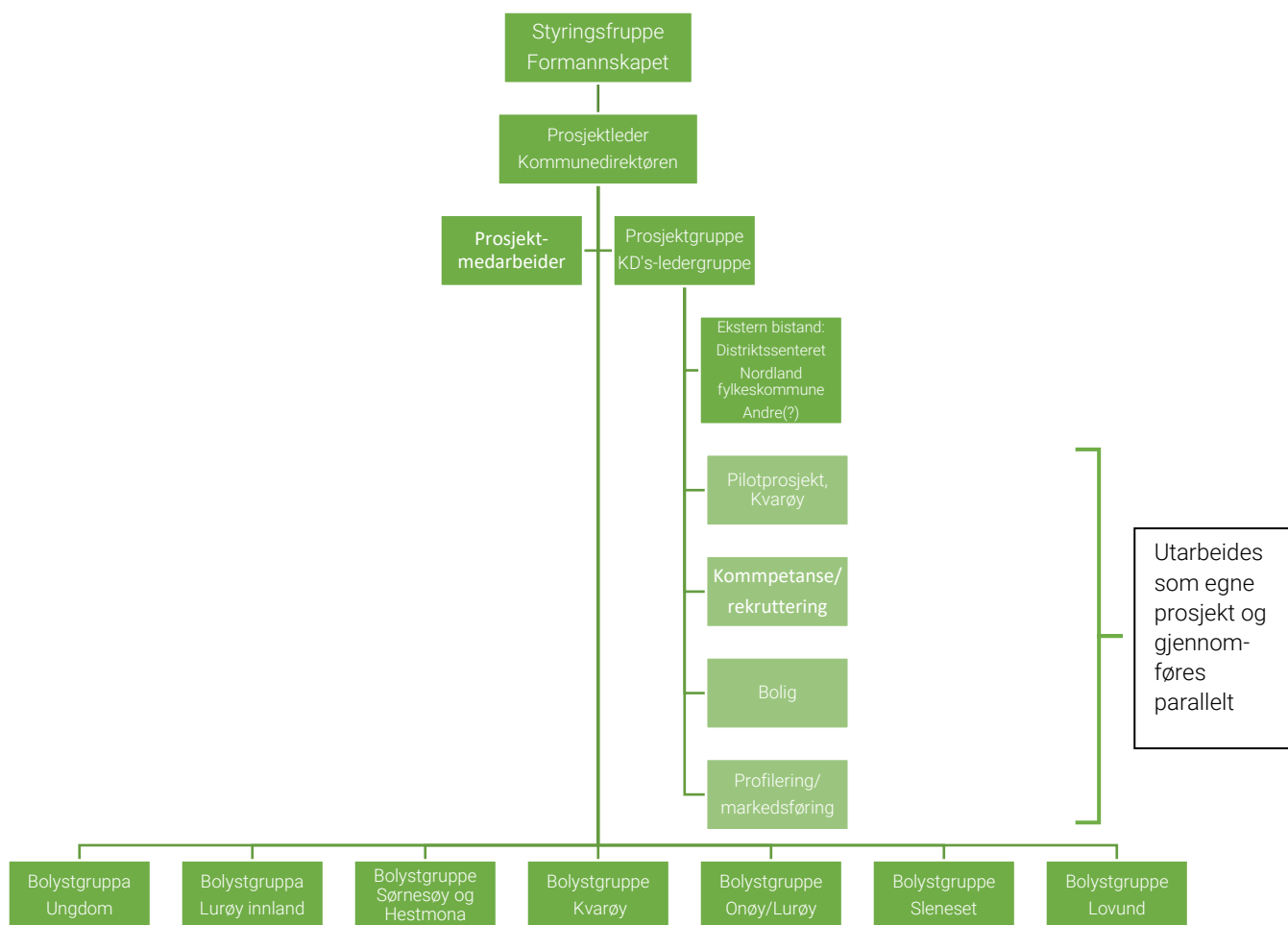
For å fremme blilyst er det svært viktig at tilflyttere tas imot på en måte som gjør at de føler seg inkludert. Per i dag er nok inkludering mer tilfeldig, noe som øker risikoen for at mange opplever å bli overlates til seg selv. Det kan virke enklere å flytte fra et lokalsamfunn dersom du ikke føler deg inkludert, eller du ikke trives.

I våre små samfunn bør det være enklere å inkludere nyinnflyttede. Har Bolystgruppa tanker om hvordan tilflyttere bør ivaretas av bygda de bosetter seg i?

3.0 Organisering

Prosjektet organiseres med en desentralisert modell hvor innbyggerne så langt som mulig inviteres til å delta gjennom folkemøter.

Styringsgruppe

Formannskapet etableres som styringsgruppe, og holdes fortløpende orientert og involvert i prosjektutviklingen

Prosjektleder

Kommunedirektøren er prosjektleder for prosjektet og har ansvaret for å administrere og styre prosjektet

Prosjektgruppe

Prosjektgruppen er kommunedirektørens strategiske ledergruppe. Prosjektgruppa trekker inn ekstern bistand (som Distriktssentret, Nordland fylkeskommune, eller andre som kan bidra i prosjektet)

Prosjektmedarbeider

Det ansettes egen prosjektmedarbeider som administrerer og koordinerer all aktivitet i prosjektet, rettet mot bolystgruppene

Delprosjekt

Prosjektet består av tre delprosjekt som gjennomføres parallelt med bolystprosjektet. Delprosjektene er relatert til: Kompetanse/rekruttering, bolig, og profilering/markedsføring. I tillegg vil det gjennomføres et eget pilotprosjekt på Kvarøy, relatert til læring, trivsel og fremtid.

Bolystgruppe

Bolystgruppene består av lokalutvalg komplettert med f.eks. to fra frivillig sektor i kretsen. Bolystgruppa oppfordres til å engasjere lokale barn/unge i prosjektet. Se for øvrig eget punkt, med ytterligere beskrivelse

Ungdomsgruppe

Barn og ungdom er en viktig gruppe i Lurøy, og stemmen fra denne gruppen må høres særskilt. Barn, ungdoms- og kulturkoordinator vil koordinere dette arbeidet. Ungdomsrådet gis en rolle ift. å engasjere barn og unge i alle de ulike temaene i prosjektet.

4.0 Bolystgrupper

4.1 Medlemmer

Det er naturlig at lokalutvalg, som bindeledd mellom innbyggere og kommunen, får ansvar for det stedlige, lokale arbeidet med bolystprosjektet.

Lokalutvalgene i hver krets må opprette, og inngå i, egne Bolystgrupper, og gjerne komplettere dette med f.eks. to fra frivillig sektor i kretsen. Operativ ledelse av bolystgruppa ivaretas av særskilt oppnevnt leder.

I kapittelet «Organisering» foreslås det å opprette syv ulike bolystgrupper. Det kan være flere/færre, ut fra hva lokalutvalg selv vurderer er den best mulige løsningen for sin krets. Kanskje er det ønskelig å samarbeide med andre for å skape bolyst, dersom lokalutvalg vurderer at det er for få innbyggere å spille på (for eksempel Hestmona og Sørnesøy). For andre kan det vurderes som mer hensiktsmessig å ha to bolystgrupper (for eksempel på Lurøy innland), for å forankre prosessen lokalt og for lettere å skape engasjement.

«Hestmannen rir uti havet i nord»

Prosjektmedarbeideren vil ha ansvar for å bistå bolystgruppene og innenfor koordinering av arbeidet. Lokalutvalgssekretæren vil kunne bidra inn med ressurs og veiledning i prosessarbeidet.

4.2 Funksjon

Bolystgruppene skal jobbe i lokalmiljøene og vil utgjøre et partnerskap for innbyggernes initiativ og ønsker for utvikling i sitt lokalmiljø. Gruppene forestår koordinering av kretsvisse aktiviteter, og har en sentral rolle med å engasjere lag, foreninger, bedrifter, lokalbefolkning, og andre i arbeidet. Selv om det opprettes en egen bolystgruppe bestående av ungdom, oppfordres Bolystgruppene til å særskilt engasjere barn/unge i

prosjektet. Det er viktig at kommunens innbyggere har eierskap til prosjektet (delprosjektene).

Bolystgruppa har ansvaret for å trekke inn fagpersoner fra andre deler av organisasjonen i arbeidet, ved behov. Her vil prosjektmedarbeideren og kommunen kunne bistå.

«Framtida høste der menneskan sår»

5.0 Hvordan skal det jobbes?

Bolystgruppene sitter tett på sine lokalsamfunn. Gruppen må ha tett dialog med innbyggere og andre interessenter i kretsen. For å få innspill og for å ha en god dialog med innbyggere underveis i prosessen bør Bolystgruppene gjennomføre folkemøter.

For å gjennomføre en god prosess bør Bolystgruppene følge en fremgangsmåte som kan inkludere flest mulig, og som kan få fram lokale tiltak som kan være viktig å få gjennomført. Dette inkluderer kartleggingsmøte, vurdering av innspill, utarbeidelse av Handlingsplan og statusmøter.

5.1 Steg 1: Kartleggingsmøte/oppstartsmøte

Det første steget bør være å gjennomføre et kartleggingsmøte mellom Bolystgruppa og interessenter/initiativtakerne i lokalmiljøet, gjennom et folkemøte/oppstartsmøte. Det er også mulig med særmerter.

Folkemøtet kan inneholde ulike elementer, for eksempel:

- a) Informasjon om Bolystprosjektet
- b) Hva ønsker dere skal skje i deres lokalsamfunn?
- c) Hva fungerer godt, og hva fungerer ikke så godt?
- d) Om det er felles forståelse av hva som kan oppnås
- e) Er barn/ungdom sine interesser hensyntatt?

Prosesen bør være så åpen som mulig, og innspillene som kommer må tas videre til neste sted. Kommunen/prosjektmedarbeider kan bidra med innspill og bistand i denne prosessen.

5.2 Steg 2: Vurdering av innspillene

Med bakgrunn i kartleggingen foretas det en vurdering av om innspillene er et velegnet prosjekt for bolystgruppa, og om innspillet lar seg gjennomføre (på kort og på lang sikt). Innspillene bør sorteres og prioriteres, ut fra:

- a) Hva kan løses på kort sikt, og på lang sikt?
- b) Hvor viktig er det for kretsen?
- c) Hvilke ressurser er tilgjengelig, og hvilke muligheter er det for løsning?
- d) Er tiltaket i tråd med kommunen mål?

Innspill som er for omfattende for Bolystgruppa, og/eller innspill innenfor kompetanse/rekruttering, bolig, profilering/markedsføring etc., sendes til prosjektgruppa via prosjektmedarbeideren for vurdering.

5.3 Steg 3: Utarbeidelse av en lokal Handlingsplan

Bolystgruppene sorterer innspillene på overordnet nivå ut fra hvilket tema de hører til. Aktuelle tema kan være: Engasjement, møteplasser, trivselstiltak, aktiviteter for barn, etc.

Basert på vurderingen og enighet om videre satsning utarbeides det en unik Handlingsplan for den videre prosessen. Bolystgruppa må sette tydelig mål, fremdriftsplan og prioritet for gjennomføring.

5.4 Steg 4: Gjennomføring av tiltak

Bolystgruppene vil ha ansvar for gjennomføringen av tiltak i sin Handlingsplan. Det betyr ikke at det er medlemmene som skal gjennomføre alt av praktisk arbeid, gruppa bør involvere innbyggere, lag og foreninger. Det vil gjøre at flere opplever å delta i utviklingen av sine kretser, for å få på plass tiltak som de selv synes er viktige.

I de tilfeller at tiltak som foreslås gjennomført er avhengig av finansiering, kan Bolystgruppa fremme søknad om eventuelt eksterne midler (fra Gjensidigefondet, Stiftelser, Nordland fylkeskommune, eller hos andre mulige bidragsytere). Det er også mulig å benytte lokalutvalgsmidlene til finansiering.

Prosjektmedarbeideren kan benyttes for faglig bistand, eller hente inn andre samarbeidsaktører for å få god fremdrift. Bolystgruppene bør tilstrebe å komme i gang med dette steget så snart som mulig, slik at realiseringsfasen blir lengst mulig.

5.5 Steg 5: Statusmøter

Bolystgruppene må kontinuerlig gjennomføre evalueringer og holder dialog med innbyggere, gjennom, for eksempel, folkemøter for oppdatering av status.

5.6 Tidsplan

For å sikre framdrift, bør Bolystgruppa skissere en tidsplan for de ulike stegene i prosessen. En mulig tidsplan kan være:

Aktivitet	2023		2024				2025			
	3.kv	4. kv.	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv
Oppstart	x	x								
Steg 1	x	x								
Steg 2	x	x								
Steg 3		x	x							
Steg 4		x	x	x	x	x	x	x	x	x
Steg 5			x	x	x	x	x	x	x	x

6.0. Ansvar

Resultatet av prosessene er både kommunens og lokalsamfunnets eiendom, selv om det er initiativtakerne i lokalsamfunnet som eier initiativet, har ansvar for gjennomføring og eierskap til resultatet. Begge parter er ansvarlige for at planer og tiltak følges opp.

Kommunen skal ikke være sekretær for gruppene, men i hovedsak være tilrettelegger. Kommunedirektøren er ansvarlig for kommunens oppfølgingsansvar, inkludert eventuell politisk behandling.

6.1. Bolystgruppenes ansvar

Bolystgruppa vil ha prosesslederansvar. Bolystgruppene er vertskap for møter, ordner invitasjoner og lokale, og tar det praktiske og økonomiske ansvaret.

Prosesslederansvaret innebærer at Bolystgruppa skal påse at:

- Vertskapsrollen i møter ivaretas. Den uformelle samtalen må vektlegges, slik at samholdet i prosjektene forsterkes
- Innbyggerne får mulighet til å medvirke til å utvikle lokalsamfunnet sitt
- Prosessene omfattes av både fysiske og sosiale/kulturelle kvaliteter ved stedet
- Kommunens planverk følges opp gjennom hele prosessen
- Det blir framdrift i prosjektet
- Innholdet i prosjektet må publiseres til lokalsamfunnet slik at alle er informerte om hva som skjer, hvilken fremdriftsplan det jobbes etter og hvilke ansvarspersoner som kan kontaktes

«Fremtia høste der menneskan sår»

6.2 Lokalsamfunnets ansvar

Det er lokalsamfunnets ansvar å bidra med:

- Innspill. Innbyggerne, lag og foreninger og næringsliv inviteres til å bidra med innspill i planleggingsfasen
- Kunnskap. Innbyggerne er selv ekspertene på eget lokalsamfunn. God lokalkunnskap er forutsetning for at bolystprosjekter skal lykkes lokalt
- Realisering. Innbyggerne, lag og foreninger og næringsliv må involveres i realiseringsfasen

6.3 Kommunens ansvar

Prosjektmedarbeideren og prosjektgruppen (ev andre) kan bidra med:

- Fagkunnskap og kunnskap om pågående prosesser inn i de lokale bolystprosjektene
- Veiledning av Bolystgruppene, for å sikre medvirkning og framdrift
- Relevant fagkunnskap til prosjektene
- Bistand til framdrift der det er nødvendig

7.0 Oppsummering

Grunnlaget for gjennomføring av et bolystprosjekt finnes i Strategisk kommuneplan, med medfølgende strategier.

Kommunen har behov for å iverksette et systematisk arbeid og gjøre konkrete tiltak for å bedre bemannings- og rekrutteringsarbeidet, redusere fraflyttingen fra kommunen, og på sikt skape en plattform for befolkningsvekst og økt innbyggertall.

Oppsummeringen baserer seg på følgende forhold:

- Kommunen disponerer virkemiddelordninger, som ved riktig bruk kan bidra til å nå kommunens mål
- Det er nødvendig å skape et større lokalt engasjement for å skape vekst og utvikling
- Det er viktig å bygge opp merkevaren og omdømmet til Lurøysamfunnet
- Innsatsmidlene utgjøres av eksterne tilskudd, lokalutvalgsmidler og eget arbeid

«Lurøy skal leve i ti tusen år, trygg på si eiga jord!»

